

WINTERWENDE 2003

kunstenaaars vereniging flevoland

WINTERWENDE 2003

Uitnodiging

Op zaterdag 20 december, de kortste en donkerste dag van het jaar, zal de lucht boven Flevoland oplichten, want dan organiseert de Kunstenaarsvereniging Flevoland in samenwerking met Stichting Zonnewende op het terrein van het Robert Morris Observatorium in Lelystad (afslag Swifterbant) voor de 5de keer 'De Winterwende', een uniek en sfeervol evenement waarbij beeldende kunst, theater, muziek en poëzie samensmelten met het hartverwarmende element: vuur.

Het begint 's middags om 5 uur – in het donker – met een kort optreden van theatergroep Sponk, waarbij 'licht' de hoofdrol speelt. Daarna wordt het publiek (in 2002 ruim 300 volwassenen en kinderen) langs 8 monumentale kunstwerken geleid en zal steeds een gedeclameerd gedicht het startsein zijn om het werk te verbranden. Het geluid van vuur zal muzikaal worden begeleid door de indringende klank van een klarinet (Heleen Oomen).

Als alle kunstwerken tot as zijn vergaan, zal aan het eind het grote vuur worden ontstoken en zal de Braziliaanse band 'Capoeira Sereia Do Mar' voor de nodige warme klanken zorgen.

Het thema waardoor de kunstenaars en dichter (Karin van der Molen, Willem Hoogeveen, Baltus Wigersma, Awni Sami, Linda Verwijen, Paula Salmela, Cor Sonke, Mariël Bisschops en Hein Walter) zich hebben laten inspireren, is **'Slaap'**.

Slaap, niet alleen de verstilde toestand waarin levende wezens zich bevinden als zij hun ogen hebben gesloten, maar ook het moment waarop dromen verwezenlijkt worden en contact gelegd is met de geestelijke wereld en het vurig verlangen naar het grote weten voelbaar wordt.

De natuur gaat slapen, maar tijdens de Winterwende wordt koortsachtig het naderen van het gloednieuwe jaar gevierd.

WINTERWENDE 2003

Het eerste lustrum van de Winterwende, jaarlijks georganiseerd door de Kunstenaars Vereniging Flevoland in samenwerking met de Stichting Zonnewende Flevoland.

8 beeldend kunstenaars werkten urenlang op de kortste dag van het jaar in de stromende regen om de toeschouwers, die ondanks regen en kou, toch weer de weg naar het Observatorium Robert Morris wisten te vinden, een hartverwarmend schouwspel te bieden.

Dit jaar was het thema " Slaap", Karin van der Molen, Willem Hoogeveen, Awni Sami, Baltus Wigersma, Linda Verwayen, Paula Samela, Cor Sonke, Mariël Bisschops speelden ieder op hun eigen wijze hierop in. Hein Walter declameerde zijn speciaal voor elk kunstwerk gemaakte gedicht en na het aansteken van het kunstwerk hoorde men de indringende klanken van Heleen Oomen's klarinet.

De Braziliaanse Band "Capoeira Sereia Do Mar" zorgde bij het grote vuur voor de muziek, zuid-amerikaanse klanken op een koude en natte hollandse winteravond.

Bij een beeld van Awni Sami

Het verschil tussen dood en slaap

Toen ik klein was, viel ik in slaap
in mijn wieg, door het geheen en geweer
van de wieg, door de spetterende regen
en het zingen van mijn moeder.
Ik werd zacht wakker van de stem van de natuur,
van de kraaiende haan, de aanvangende dag.

Na verloop van tijd werd het donker in de mensen,
kwam het kwaad in de straat, de macht in harde handen.

Ik werd bang om te slapen.
Ik viel in slaap in overdagse kleding,
zodat het regime me niet in pyjama mee kon nemen.

Nu ik weg ben uit mijn moederland
controleer ik voor het slapen alle deuren.
Mijn sleutelaantal groeide.
Ik slaap binnen betonnen muren.
Er is geen gefluister van spetterende regen.
Er is geen geruststellend zingen.
Er is geen wekkende haan.
Het is stil.

Laat me weggaan
naar een plaats
waar verschil is
tussen dood en slaap.

Bij een beeld van Baltus Wigersma

Neem hier een druppel droom
en stap de wereld binnen van mijn slaap
die zachtjes aan begint,
een kinderliedje neuriënd dat uitgroeit
tot de stilte van het allesomvattende ik,
dat net zo groot en wakker is
als klein, geborgen jong met knuffelberen
aan mijn zij, een reis langs wieg en ledikant
gezogen uit mijn duim, een oud intiem
gekoesterd visioen van leven
aan de binnenkant van perzikhuid,
maar stervensvlug vergrijsd, vergruisd.

Een druppel droom en alles
wat je ziet is niets, heelal van ruimte
in het binnenst van mijn ik,
waar niemand komt dan u die weet
dat aan beginnen einde kleeft.

Bij een beeld van Cor Sonke

Ze komen naar buiten
als rijzende halmen
en walmende adem
vurig van zuurstof,
vlammend van leeftocht
en brandend van geestdrift,
dromen op vleugels
van slapende honden
en wakende ogen
op kruizen van vroeger,
verstokte symbolen
gevaarlijk verlicht.

Of draaiende molens
van hersens die moe zijn
en daglicht verwerken?
Of vogels van toekomst
die hoopvol en open
zoeken naar ruimte
en vrijheid de kans krijgt
om alles te dromen
wat goed is en zou het
eens kunnen dat uitkomt
wat liedjes beloven?
Zou dat niet geweldig!

Bij een beeld van Karin van der Molen

Daar sta ik,
hoog boven mijn slaap,
één wankel stap verwijderd
van het onbekende.

Zal ik stijgen als ik val?
Zal ik bang zijn en verblijven
in mijn lichaam en hieronder
slapeloos in donker
bij gedane zaken blijven?

Daar sta ik stil,
boven mijzelf verheven.
Daar kan ik zien hoe alles moet.
Door de aarde los te laten, zal ik leven.
Door te wagen al het weten te vergeten.

Hoor hoe stilte roept.
Laat me zweven naar de wereld
van de geest, laat het grote licht
mij daar begroeten.

Bij een beeld van Linda Verwajen

In het centrum van ons lichaam,
zuil van vlees en huid,
huist de slaap.

Terwijl de wereld nog met volle kracht
naar alle kanten draait,
maakt de slaap zich op voor stille rust.

Terwijl het dagelijkse denken vastloopt
in de laatste kronkels,
krijgt de geest al zicht op ruimte
om te kleuren naar het licht.

Terwijl de overspannen spieren
zich aan languit liggen overgeven,
neemt de slaap ons drukke wezen
in haar warme vlammen.

Terwijl ons zware lichaam
alchemie beoefent
en de laatste wijn in water omzet,
maakt de slaap van stukjes leven
waargebeurde dromen.

Wij hoeven alleen maar wakker te worden
om te weten hoeveel god wij hebben opgedaan.

Wij hoeven alleen maar onze ogen op te slaan
om de kracht van het licht te zien.

Wij hoeven alleen maar op te staan
om te weten welke kant ons is geweest.

Wij hoeven alleen maar te herinneren
om te weten dat we niet alleen zijn.

Bij een beeld van Mariël Bisschops

Daar hangt wat ik droomde,
nog dansend, gevangen in dons,
gesluierd, bedekt met mijn dekbed,
wolken onzichtbare tekens,
tekstballonnen zonder tekst.

Welke toekomst werd me beschreven?
Welke raad me gegeven?
Ik zou het niet weten
want met het ontwaken
vervaagde wat ik slapend
in vrijheid grenzeloos wist.

Slapend alwetend
maar wakker de woorden vergeten
die geruisloos helder waren te horen,
en al wat ik was weer verloren.

Kijk nog eens even
naar wat ik gedroomd heb,
voordat het verdwijnt in de leegte.
Kijk nog eens even
naar dat onbegrijpelijk geestelijk leven
dat ik in donker geleid heb.

Misschien dat het vuur
in het licht van verbranding
ons weet te verrassen
en de gloed van bewustzijn
de droomsluier wegtrekt
en kort zichtbaar wordt
wat ik moet weten,
hoe ik moet leven.

Bij een beeld van Paula Salmela

Het bed is huis van slaap,
een huis van ladders
waarop klimmend zonder einde
rondjes draaiend in een vierkant
nergens heen en steeds weer
op de plek waar eens
de droom begon, de reis
die ademhaling dieper
voert naar binnen
in het slakkenhuis van ziel en geest
waar lichaam geen bestaansgrond heeft.

De slaap is huis van tijd,
het huis van uren
uit het lichaam weg zijn,
zoekend naar het centrum
van allerdiepst ik,
waar alles helder is
en niemand hoeft te zeggen
dat het goed is, omdat
je heel goed weet dat alles goed is.

(The bed is house of sleep
a house of stairways (ladders)
on which we climb without an end
turning circles in a square
going nowhere and arriving
in the place where once
the dream began, the journey
of breath that takes you
deeper in the snailhouse
of the soul and spirit
where body needs no ground.

The sleep is house of time
the house of hours
disappearing from the body
searching for the centre
of your deepest I
where everything is bright
and no one has to say
that it is good, because
you know that it is good.

Bij een beeld van Willem Hoogeveen

Ik leg mijn hoofd
in de schoot van de slaap.
Ik slaap met mijn schotel in dampkring,
in warme kometen, in wolken benevelde ruimte
en vergaande zonnen.
Ik slaap als een god in de kosmos
en al wat er is,
licht op als pratende vuurtjes
in de straatjes van mijn donker onbewuste
totdat ik alles weet wat er te weten is,
alles van alles,
van eens en van toen,
van het hele heelal de geboorte
tot de dood van de allerlaatste broodkruimel.
Alles weet alles:
de boom weet van de zaag,
het oog van het oor,
de hand van het zweet
de vijf van de nul,
en het kasteel kent de lucht als geen ander.
Alle vragen krijgen antwoord in mijn slaap
totdat het ochtendvuur
de dag aanbreekt en het alwetend licht uitdoet.
Dan sta ik weer met beide benen
naast mijn bed en zeker weet ik
dat de boom niets weet van zagen,
het oog niets doet dan zien
en dat de hand niets weet van vijf.
Alleen de luchtkastelen blijven over
in de geest van mijn verbeelding.
Wat nog komen kan, is niet geweest.

